

به سوی میقات

(ره توشه حج)

با نگاهی به آثار و سیره امام خمینی (س)

علی اکبر بابازاده

سرشناسه: بابازاده، علی اکبر، ۱۳۳۲ -

عنوان و نام پدیدآور: به سوی میقات (ره توشه حج) یا نگاهی به آثار و سیره امام خمینی (س) / علی اکبر بابازاده
مشخصات نشر: تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، مؤسسه چاپ و نشر عروج، ۱۳۸۹.
مشخصات ظاهری: س. ۳۰۶ ص.

شابک: 3 - 137 - 212 - 964 - 978 ISBN

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه: ص. ۳۰۱ - ۳۰۶؛ همچنین به صورت زیرنویس.

موضوع: ۱. خمینی، روح‌الله، رهبر انقلاب و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران. ۱۲۷۹-۱۳۶۸. --
نظریه درباره حج. ۲. حج.

شناسه افزوده: الف. مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، دفتر قم. مؤسسه چاپ و نشر عروج.

رده‌بندی کنگره: ۹ ب ۱۴ پ / ۸ / ۱۸۸ BP

رده‌بندی دیویی: ۲۹۷/۴۵۷

شماره کتابشناسی ملی: ۲۱۷۶۷۲۲

کد / م ۲۵۸۵

مؤسسه چاپ و نشر عروج

□ به سوی میقات (ره توشه حج)

◆ نویسنده: علی اکبر بابازاده

◆ ناشر: چاپ و نشر عروج (وابسته به مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س))

◆ چاپ اول: ۱۳۸۹

◆ شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

◆ قیمت: ۵۵۰۰ تومان

• خیابان انقلاب، بین ۱۲ فروردین و فخررازی، فروشگاه مرکزی، تلفن: ۶۶۴۰۴۸۷۲ - دورنگار: ۶۶۴۰۰۹۱۵

• خیابان انقلاب، تقاطع حافظ، فروشگاه شماره ۱، تلفن: ۶۶۷۰۱۲۹۷

• مراکزپخش: خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان شهدای زاندارمری، فروشگاه شماره ۲، تلفن: ۶۶۹۵۵۷۳۷

• حرم مطهر حضرت امام خمینی (س)، ضلع شمالی، فروشگاه شماره ۳، تلفن: ۵۵۲۰۳۸۰۱

• کلیه نمایندگیهای فروش در استانها

نشانی الکترونیکی: pub@imam-khomeini.ir

فهرست مطالب

ا مقدمه ناشر

ج مدخل

فصل اول: جایگاه و ویژگی روحانیون کاروان‌ها

۳ درس اول: أسوه اخلاق و عمل

۴ جایگاه مذهبی روحانیون

۵ روحانیون و تهذیب نفس

۵ ۱. اخلاص در عمل

۷ نگرانی امام از دنیاگرایی

۹ ۲. اسوه تقوا و عمل

۱۱ امام و روحانیون جوان

۱۲ ۳. خوش‌رویی و برخورد نیک

۱۵ ۴. ایثار و خدمت

۱۹ درس دوم: تجهیز علمی

۱۹ ۱. دانش‌ورزی و دانش‌افروزی به روز

۲۲ ۲. بیان مسائل به علم و یقین

۲۳ ۳. شجاعت در بیان حقیقت

۲۷ درس سوم: تدبیر و برنامه‌ریزی

۲۷ جایگاه نمایندگی روحانی در کاروان

۲۸ دلیل این جایگاه

۳۳ هماهنگی با بعثه رهبری

۳۶ روحانیت و شئون سیاسی - اجتماعی

فصل دوم: آموزش زائران در ایران

۴۵	درس چهارم: جایگاه سفر حج و عمره
۴۵	ارزش سفر حج و عمره
۴۸	جایگاه زائر در این سفر
۵۱	«زائر» در ضیافت خدا
۵۴	آلوده نشدن به گناه
۵۷	رفاه و تفریح در حج و عمره
۵۹	پیام‌های امام خمینی از سخنان حضرات معصومین علیهم‌السلام
۶۳	درس پنجم: آموزش علمی زائران
۶۴	ارزش آموزش حجاج
۶۶	تکلیف روحانیون کاروان‌ها در آموزش حجاج
۶۸	وظیفه یادگیری برای حجاج
۷۱	اجتناب از وسواس
۷۳	تکلیف وسواس از دیدگاه قرآن و احادیث
۷۷	درس ششم: زائران ایرانی
۸۰	اجتناب از رفتارهای حساسیت برانگیز
۸۳	حفظ وحدت و انسجام اسلامی
۸۵	عوامل دوجانبه وحدت
۸۹	عکس‌العمل مناسب در برابر آنان

فصل سوم: زائران در مدینه منوره

۹۷	درس هفتم: کلاس‌های آموزشی در مدینه
۹۹	محتوای کلاس‌های مدینه
۱۰۱	آموزش احکام و مناسک
۱۰۳	آموزش فلسفه اسرار مناسک
۱۰۵	اسرار احرام

۱۰۶.....	اسرار طواف از منظر امام خمینی (س)
۱۰۸.....	اسرار و فلسفه سایر اعمال از دیدگاه امام خمینی
۱۱۰.....	انس و همراهی با زائران
۱۱۲.....	حفظ حیثیت نظام و انقلاب
۱۱۵.....	درس هشتم: مدینه شهر رسالت
۱۱۷.....	درس خودسازی
۱۱۹.....	پیامبر اعظم و خانواده‌اش
۱۲۱.....	درس اجتماعی از زیارت پیامبر خدا
۱۲۱.....	دلسوزی پیامبر
۱۲۲.....	تواضع و نرمش پیامبر
۱۲۴.....	راه کارهای تبلیغی پیامبر
۱۲۷.....	توشه زائران از مزار پیامبر
۱۳۱.....	درس نهم: مدینه سرزمین وحی و نزول قرآن
۱۳۳.....	عظمت و جامعیت قرآن
۱۳۶.....	چگونه قرآن بخوانیم؟
۱۳۹.....	تمسک به قرآن
۱۴۲.....	هشدار به مهمجوریت قرآن
۱۴۵.....	تحلیلی در قرآن
۱۴۹.....	درس دهم: مدینه و درس‌های ولایی
۱۵۲.....	غربت امیر المؤمنین در مدینه!
۱۵۵.....	غربت غدیر در مدینه
۱۵۶.....	امام خمینی و توسل در مدینه
۱۵۸.....	توسل در سنت و سیره
۱۶۰.....	امام خمینی و حضرت فاطمه (علیها السلام)
۱۶۲.....	گریه در مدینه
۱۶۴.....	درس‌های عملی از مدینه

۱۶۷.....	درس یازدهم: مدینه و اماکن زیارتی و تاریخی
۱۶۹.....	زیارت اولیای خدا در مدینه
۱۷۲.....	زیارت از دیدگاه احادیث اهل سنت
۱۷۶.....	زیارت در مکتب اهل بیت (علیهم السلام)
۱۷۸.....	«بقیع» مزار دل‌های عاشقان
۱۸۱.....	کسانی که در بقیع دفن شده‌اند

فصل چهارم: زائران در مکه

۱۸۵.....	درس دوازدهم: حرمت حرم خدا
۱۸۶.....	آداب تشرف به حرم خدا
۱۸۸.....	فلسفه حرمت حرم
۱۹۱.....	حرمت مکه معظمه
۱۹۵.....	در حریم کعبه
۱۹۸.....	چرا کعبه را «کعبه» گویند؟
۱۹۹.....	درس سیزدهم: اهتمام به صحت اعمال
۲۰۱.....	دقت اعمال از دیدگاه قرآن و احادیث
۲۰۴.....	همراهی زائران در انجام اعمال و مناسک
۲۰۸.....	کنترل اعمال زائران
۲۱۱.....	تذکر امام خمینی در انجام مناسک
۲۱۵.....	درس چهاردهم: درس‌هایی از مناسک و مواقف حج
۲۱۷.....	حج و عمره سیر الی الله است
۲۲۱.....	حج ابراهیمی از دیدگاه امام خمینی
۲۲۴.....	مکه و اماکن زیارتی آن
۲۳۵.....	درس پانزدهم: وحدت مسلمین (انسجام اسلامی)
۲۳۷.....	حج نمادی از تجمع و هم‌اندیشی جهان اسلام
۲۴۲.....	حج و ندای فرهنگی اسلام

۲۴۴.....	حج و مسائل فرهنگی در سنت و سیره.....
۲۴۶.....	حج و روابط اخلاقی و درد آشنایی.....

فصل پنجم: حج و مسائل سیاسی اجتماعی

۲۵۳.....	درس شانزدهم: امام خمینی، حج و سیاست.....
۲۵۴.....	حج عرصه نمایش اقتدار اسلام.....
۲۵۷.....	حساسیت دشمنان به مسائل سیاسی اسلام.....
۲۶۰.....	غفلت مسلمانان از مسائل سیاسی اسلام.....
۲۶۳.....	درس هفدهم: امام خمینی و سنت برائت.....
۲۶۴.....	پیشینه تاریخ برائت.....
۲۶۶.....	برائت در اسلام.....
۲۶۹.....	اهداف برائت.....
۲۷۰.....	۱. دشمن شناسی و دشمن ستیزی.....
۲۷۲.....	۲. تحقیر اقتدار دشمن.....
۲۷۴.....	۳. ایجاد زمینه وحدت مسلمین.....
۲۷۵.....	۴. تقویت خوداتکایی مسلمین.....
۲۷۷.....	هوشیاری در برائت.....
۲۷۹.....	درس هجدهم: اهداف جمهوری اسلامی ایران در حج و عمره.....
۲۸۲.....	الف. حجاج ایرانی در سفر خودسازی.....
۲۸۴.....	ب. ایجاد تفاهم و انسجام.....
۲۸۵.....	ج. امام خمینی و سفارش به نظم و آرامش.....
۲۸۷.....	د. تقریب مذاهب و معرفی مکتب اهل بیت.....
۲۹۱.....	تهاجم «وهابیت» بر مکتب اهل بیت.....
۲۹۵.....	حج از منظر سیاسی و مکتبی امام خمینی.....
۲۹۸.....	نگرانی امام از عملکرد آینده مسئولین.....
۳۰۱.....	فهرست منابع.....

«روح و پیام حج چیز دیگری غیر از این نخواهد بود که مسلمانان هم دستور العمل جهاد با نفس را بگیرند و هم برنامه مبارزه با کفر و شرک را...»^۱

کنگره عظیم حج، اجتماعی بی نظیر است که در آن خیل زائران بیت الله الحرام و عاشقان حریم نبوی یکپارچه و یک رنگ سر بر آستان معبود می‌سایند و مظهری از بندگی پدیدار می‌سازند. چنین اجتماع بزرگی، بهترین فرصت و مغتنم‌ترین زمینه برای برقراری ارتباط میان مسلمانان جهان و تبادل افکار و اخبار است. امری که همه مذاهب اسلامی و گروه‌های مختلف فکری - فرهنگی از کشورهای مختلف بدان توجه داشته و برای آن طرح‌ها و برنامه‌های گوناگونی در نظر می‌گیرند.

حضرت امام(س) در طول سال‌های حیات پربرکت خود و به ویژه سال‌های پس از پیروزی انقلاب اسلامی، اهتمام ویژه‌ای به این اجتماع مسلمانان داشته و با پیام‌های مهم و کارگشای خود مسایل مهم، اولویت‌ها، خطوط اصلی و ویژگی‌های حج ابراهیمی را به همه حجاج بیت الله الحرام گوشزد می‌کردند. امام راحل در متن پیام‌ها و سخنان دقیق و حکیمانه خویش علاوه بر ابعاد عبادی و نکات دقیق و لطیف معرفتی حج، به ابعاد اجتماعی، فرهنگی و سیاسی آن عنایت فراوانی داشته و رهنمودهای تعیین‌کننده‌ای

ارائه می نمودند؛ رهنمودهایی که امروزه نیز توجه به آنها مایه تعالی و رشد و تقویت کیفیت حج ابراهیمی است.

حضور روحانیان محترم کاروان‌ها در کنار حجاج بیت الله الحرام، امری ضروری است که در سال‌های متمادی بهره‌های وافر معنوی و فرهنگی به جمع حاجیان بخشیده است. تبیین و توضیح درباره اماکن، مناسبت‌ها، صورت صحیح اعمال و مناسک حج و توجه به محتوا و باطن ارکان عبادی - سیاسی حج همواره مورد اهتمام این گروه از مبلغان گرامی بوده و آگاهی بخشی در موسم حج از اهمیت و ضرورت ویژه‌ای برخوردار است. اگر تربیتی اتخاذ شود که مبلغان محترم علاوه بر فعالیت‌های ارزشمند خویش، بخشی از تبیین مسائل مختلف حج به ویژه مسایل اجتماعی، فرهنگی و سیاسی را بر اساس افکار، آرا و اندیشه‌های حضرت امام(س) در اختیار حجاج قرار دهند، فضای ایام و اماکن حج بیش از پیش معطر به نام و فکر و راه آن بزرگوار - که عصاره‌ای از معارف والای اسلام بود - خواهد شد.

مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(س) دفتر قم، با این هدف، طرح تهیه آثاری را در دستور کار خود قرار داد تا معارف و اصول یاد شده بر اساس افکار حضرت امام(س) در اختیار روحانیان محترم کاروان‌ها قرار گیرد و با تلاش و اهتمام آنان برای زائران حرمین شریفین بیان گردد.

امید آن است که خدمتی مورد قبول حضرت حق تعالی و ادای دینی به ساحت آن امام بزرگوار انجام یافته باشد.

در پایان از نویسنده محترم اثر حاضر، جناب حجة الاسلام والمسلمین آقای شیخ علی اکبر بابازاده که در زمینه حج و عتبات دارای آثار ارزشمندی می‌باشند، تقدیر و تشکر می‌شود و برای ایشان و همه علاقه‌مندان و خدمت‌گزاران راه و اندیشه امام(س) آرزوی توفیق و سلامتی داریم.

مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(س) - دفتر قم